

(๒๒)

คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญ

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์
ศาลรัฐธรรมนูญ

คำสั่งที่ ๑๗/๒๕๕๖

เรื่องพิจารณาที่ ต. ๖/๒๕๕๖

วันที่ ๓๑ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๖

เรื่อง นายสุรทัศน์ หัถิละเมียร ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ ว่า ข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาและการทำคำวินิจฉัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ข้อ ๒๑ และรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ วรรคสอง ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ หรือไม่

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบสรุปได้ว่า นายสุรทัศน์ หัถิละเมียร (ผู้ร้อง) เคยยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญขอให้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ รวม ๒ ครั้ง โดยครั้งที่ ๑ (เรื่องพิจารณาที่ ต. ๑๘/๒๕๕๕) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๖๘ วรรคหนึ่ง มาตรา ๖๙ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๗๐ วรรคสอง ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๐ (๓) มาตรา ๕๕ มาตรา ๒๒๐ วรรคสอง และมาตรา ๒๒๒ วรรคสาม หรือไม่ ซึ่งศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำสั่งที่ ๑๕/๒๕๕๕ วินิจฉัยไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย เนื่องจากคำร้องของผู้ร้องไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์และเงื่อนไขตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ และครั้งที่ ๒ (เรื่องพิจารณาที่ ต. ๓/๒๕๕๖) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยใหม่ โดยอ้างว่า คำร้องของผู้ร้องในเรื่องพิจารณาที่ ต. ๑๘/๒๕๕๕ เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ แล้ว เนื่องจากผู้ร้องเป็นบุคคลที่ไม่อาจใช้สิทธิโดยวิธีการอื่นได้ การที่ข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาและการทำคำวินิจฉัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ข้อ ๒๑ กำหนดว่า

คำร้องที่ยื่นต่อศาลรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ ต้องเป็นกรณีที่ไม่อาจใช้สิทธิโดยวิธีการอื่นได้แล้ว ทั้งนี้ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๑ มาตรา ๒๔๕ (๑) และมาตรา ๒๕๗ วรรคหนึ่ง (๒) นั้น เป็นการตีความที่ไม่ถูกต้องตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ เพราะเป็นการตัดสิทธิของประชาชนในการที่จะยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ ซึ่งศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งที่ ๘/๒๕๕๖ วินิจฉัยไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย เนื่องจากไม่มีข้อเท็จจริงใดหรือประเด็นใดเป็นการเพิ่มเติมซึ่งจะมีผลทำให้คำร้องต้องด้วยหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในอันที่ศาลรัฐธรรมนูญจะรับคำร้องนี้ไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ และข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาและการทำคำวินิจฉัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ข้อ ๒๑ ทั้งเป็นเรื่องหรือประเด็นที่ศาลได้เคยวินิจฉัยไว้แล้วตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๕

สำหรับคำร้องนี้ ผู้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยโดยอ้างว่า ผู้ร้องได้ใช้สิทธิตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ วรรคสอง ครบถ้วนแล้ว กล่าวคือ กรณีการใช้สิทธิตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๑ ผู้ร้องเห็นว่าระเบียบคณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการสอบสวน พ.ศ. ๒๕๔๔ นั้น ไม่มีความชัดเจนในประเด็นที่ว่าหากข้อร้องเรียนเรื่องใดไม่มีมูลและให้ยุติเรื่องไปแล้วจะอยู่ในอำนาจของใครต่อไป ทำให้ผู้ร้องไม่สามารถใช้สิทธิฟ้องคดีอาญาตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๗ ต่อผู้ที่ไม่ส่งเรื่องร้องเรียนของผู้ร้องให้คณะกรรมการตุลาการเพื่อพิจารณาต่อไปได้ เมื่อฟ้องคดีไม่ได้ก็ไม่สามารถใช้สิทธิทางศาลเพื่อให้ส่งเรื่องมายังศาลรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๑ กรณีการใช้สิทธิตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๔๕ (๑) ผู้ร้องได้ยื่นเรื่องต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน แต่ได้รับการปฏิเสธว่าไม่มีอำนาจพิจารณา และกรณีการใช้สิทธิตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๗ วรรคหนึ่ง (๒) ผู้ร้องได้ร้องเรียนไปยังคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ แต่ได้รับการปฏิเสธว่าพระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๒๒ ไม่รวมถึงคดีที่ฟ้องร้องกันอยู่ในศาลหรือมีคำสั่งแล้ว การที่ศาลรัฐธรรมนูญใช้ดุลพินิจมีคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญที่ ๙๕/๒๕๕๕ และคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญที่ ๘/๒๕๕๖ ไม่รับคำร้องของผู้ร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ ประกอบข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาและการทำคำวินิจฉัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ข้อ ๒๑ และรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๕ นั้น ผู้ร้องเห็นว่า ข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาและการทำคำวินิจฉัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ข้อ ๒๑ ที่กำหนดหลักเกณฑ์และ

- ๓ -

เงื่อนไขให้บุคคลที่จะใช้สิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ ได้ จะต้องเป็นกรณีที่ไม่สามารถใช้วิธีการอื่นได้แล้ว ทั้งนี้ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๑ และมาตรา ๒๔๕ (๑) และมาตรา ๒๕๖ วรรคหนึ่ง (๒) กำหนดไว้ ดังนั้น ข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาและ การทำคำวินิจฉัย พ.ศ. ๒๕๕๐ จึงเป็นเพียงกฎระเบียบขององค์กรซึ่งมิใช่กฎหมายตามความหมายของ รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ วรรคสอง ที่บัญญัติว่า การใช้สิทธิตามวรรคหนึ่งต้องเป็นกรณีที่ไม่อาจใช้ สิทธิโดยวิธีการอื่นได้แล้ว ทั้งนี้ ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย วิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของ ศาลรัฐธรรมนูญดังกล่าว ยังมีได้มีการตราให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปีนับแต่มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ อีกทั้ง การจะวินิจฉัยว่าไม่สามารถใช้สิทธิโดยวิธีการอื่นได้แล้ว ต้องกระทำโดยการไต่สวนข้อเท็จจริง หาใช่การยึดถือข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาและ การทำคำวินิจฉัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ข้อ ๒๑ เพราะจะเป็นการตีความที่แคบกว่าเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ และข้อกำหนดศาล รัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาและ การทำคำวินิจฉัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ข้อ ๒๑ ที่มุ่งหมายเพียงว่าสามารถ พิสูจน์ได้ว่าไม่สามารถใช้สิทธิทั้งสามช่องทางได้จริง เมื่อผู้ร้องในฐานะประชาชนใช้สิทธิตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ โดยยื่นยื่นและระบุวิธีการพิสูจน์ว่าได้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขของ รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ ทุกประการแล้ว จึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า ข้อกำหนด ศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาและ การทำคำวินิจฉัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ข้อ ๒๑ และรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ วรรคสอง ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ เนื่องจากเป็นบทบัญญัติที่เป็นไปไม่ได้ ในทางปฏิบัติ และมีผลเป็นการจำกัดสิทธิของประชาชนที่จะใช้ช่องทางตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒

นอกจากนี้ ผู้ร้องได้ขอคัดค้านตุลาการศาลรัฐธรรมนูญที่มาจากศาลฎีกา ๓ คน คือ นายชัช ชลวร อดีตเลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรม นายจรัญ ภักดีชนากุล อดีตเลขาธิการศาลฎีกา และอดีตข้าราชการตุลาการศาลยุติธรรม และนายบุญส่ง กุลบุปผา อดีตข้าราชการตุลาการศาลฎีกา โดยอ้างว่าในการพิจารณาวินิจฉัยคำร้องนี้เกี่ยวข้องกับผู้บริหารระดับสูงของศาลฎีกาหรือศาลยุติธรรม ซึ่งมีลักษณะเป็นการขัดกันของผลประโยชน์

ก่อนที่จะพิจารณาในประเด็นเบื้องต้นว่าจะรับคำร้องนี้ไว้พิจารณาวินิจฉัยหรือไม่ ศาลรัฐธรรมนูญเห็นควรพิจารณาคำขอคัดค้านตุลาการ ๓ คนเสียก่อน พิจารณาแล้วเห็นว่า

กรณีไม่อยู่ในเงื่อนไขการคัดค้านตุลาการศาลรัฐธรรมนูญตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาและการทำคำวินิจฉัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ข้อ ๑๐ จึงให้ยกคำขอในส่วนนี้

สำหรับประเด็นที่ต้องพิจารณาต่อไปมีว่า คำร้องของผู้ร้องต้องด้วยหลักเกณฑ์และเงื่อนไขตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ ที่ศาลรัฐธรรมนูญจะรับไว้พิจารณาวินิจฉัย หรือไม่

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญนี้รับรองไว้มีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อมีคำวินิจฉัยว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญได้” และวรรคสอง บัญญัติว่า “การใช้สิทธิตามวรรคหนึ่งต้องเป็นกรณีที่ไม่อาจใช้สิทธิโดยวิธีการอื่นได้แล้ว ทั้งนี้ ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ” และข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาและการทำคำวินิจฉัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ข้อ ๒๑ วรรคหนึ่ง กำหนดว่า “บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้มีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อมีคำวินิจฉัยว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญได้” และวรรคสอง กำหนดว่า “การใช้สิทธิตามวรรคหนึ่งต้องเป็นกรณีที่ไม่อาจใช้สิทธิโดยวิธีการอื่นได้แล้ว ทั้งนี้ ตามมาตรา ๒๑๑ มาตรา ๒๔๕ (๑) และมาตรา ๒๕๗ วรรคหนึ่ง (๒) ของรัฐธรรมนูญ”

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่า ผู้ที่จะใช้สิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ ได้นั้น ต้องประกอบด้วยหลักเกณฑ์และเงื่อนไขตามที่กฎหมายกำหนดไว้ ดังนี้

(๑) ต้องเป็นบุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญนี้รับรองไว้อันสืบเนื่องมาจากบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

(๒) บุคคลนั้นต้องยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อมีคำวินิจฉัยว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้นขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ และ

(๓) ต้องเป็นกรณีที่บุคคลนั้นไม่อาจใช้สิทธิโดยวิธีการอื่นได้แล้ว

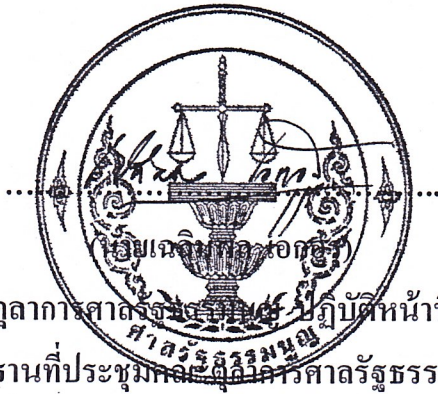
พิจารณาแล้วเห็นว่า กรณีที่บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิและเสรีภาพตามที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้จะมีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ ได้นั้น จะต้องเป็นกรณีที่บุคคลนั้นถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้ ข้อเท็จจริงตามคำร้อง ผู้ร้องกล่าวอ้างแต่เพียงว่า

- ๕ -

ข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาและทำคำวินิจฉัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ข้อ ๒๑ และรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ วรรคสอง ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ กรณีจึงเป็นเพียงการแสดงความคิดเห็นของผู้ร้องเท่านั้น ประกอบกับไม่ปรากฏข้อเท็จจริงอื่นใดในคำร้องว่าผู้ร้องถูกละเมิดสิทธิและเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญนี้รับรองไว้ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ วรรคหนึ่ง ดังนั้น คำร้องของผู้ร้องจึงไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์และเงื่อนไขตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ วรรคหนึ่ง ที่ศาลรัฐธรรมนูญจะรับคำร้องนี้ไว้พิจารณาวินิจฉัยได้

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ปฏิบัติหน้าที่
ประธานที่ประชุมคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

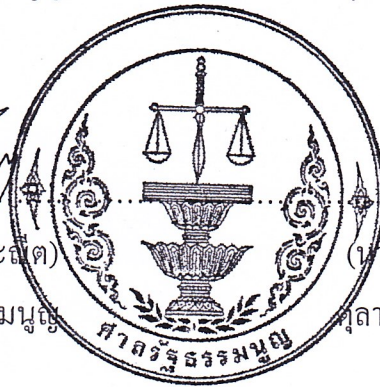

(คำสั่งที่ ๑๗/๒๕๕๖)

(นายจรูญ รักดีชนากุล)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายซัช ชลาร)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายนุรักษ์ มาประเสริฐ)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายบุญส่ง กุลบุปผา)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายสุพจน์ ไข่มุกด์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายอุดมศักดิ์ นิติมนตรี)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ